

Izvješće Nacionalnog povjerenstva za malo i lako oružje o provedbi Akcijskog plana za kontrolu malog i lakog oružja

Uvod

Vlada Republike Hrvatske donijela je Nacionalnu strategiju i Akcijski plan za kontrolu malog i lakog oružja na sjednici održanoj 10. rujna 2009. godine. Opći je cilj Nacionalne strategije izgradnja učinkovitog sustava kontrole malog i lakog oružja u svim njegovim segmentima, posebice u vezi sa suzbijanjem nezakonite proizvodnje i trgovine oružjem, sigurnijim i učinkovitijim upravljanjem zalihama oružja, te povećanjem razine opće sigurnosti građana smanjenjem količine legalnog i nelegalnog oružja u njihovom posjedu. Nacionalna strategija i Akcijski plan doneseni su i zbog uočene potrebe za djelotvornijim, sustavnim i dobro koordiniranim poduzimanjem svih raspoloživih mjera i aktivnosti na ovom području, kao i s ciljem osnaživanja već postojećih mehanizama koje Republika Hrvatska primjenjuje u ispunjavanju obveza koje proizlaze iz članstva u globalnim i regionalnim međunarodnim organizacijama i tijelima.

Nacionalna strategija i Akcijski plan definirali su ključne ciljeve i prioritete nacionalne politike kontrole malog i lakog oružja te odredili mjere za unapređenje dosadašnjih aktivnosti u ovom području. Usvajanjem ovih dokumenata uvažene su i preporuke međunarodne zajednice usmjerene protiv organiziranog kriminala, terorizma i nedopuštene trgovine oružjem. Također je osigurano kontinuirano praćenje i usklađivanje hrvatskog zakonodavnog okvira na ovom području s relevantnim pravnim aktima i standardima EU.

U svrhu učinkovite provedbe Nacionalne strategije i pripadajućeg Akcijskog plana osnovano je Nacionalno povjerenstvo za malo i lako oružje, zaduženo za planiranje, koordinaciju, provedbu i nadzor predviđenih aktivnosti i mjera. Slijedom obveze koja proizlazi iz Akcijskog plana, Nacionalno povjerenstvo za malo i lako oružje ovim podnosi svoje drugo izvješće Vladi Republike Hrvatske o provedbi i ostvarenju Akcijskog plana za 2011. godinu.

Provedba Akcijskog plana

Radi ostvarivanja postavljenih ciljeva Nacionalna strategija i Akcijski plan definirali su 15 funkcionalnih područja djelovanja. U nastavku se daje pregled realizacije Akcijskog plana po navedenim područjima:

FP1 - Osnivanje Nacionalnog povjerenstva za malo i lako oružje:

Na prijedlog Ministarstva vanjskih i europskih poslova Vlada Republike Hrvatske je 10. rujna 2009. godine donijela Odluku o izmjenama Odluke o osnivanju Nacionalnog povjerenstva za oružje i streljivo, kojom je Povjerenstvo preimenovano u Nacionalno povjerenstvo za malo i lako oružje, te su izmijenjene i dopunjene zadaće Nacionalnog povjerenstva koje sada obuhvaćaju planiranje, koordinaciju, provedbu i nadzor aktivnosti povezanih s problematikom malog i lakog oružja na nacionalnoj razini.

Nacionalnim povjerenstvom, kojeg čine predstavnici Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva obrane, Ministarstva gospodarstva, Ministarstva financija – Carinska uprava, Ministarstva pravosuđa, Sigurnosno obavještajne agencije i Agencije Alan, predsjedava Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, koje je i središnja točka za provedbu Nacionalne strategije.

FP2 - Koordinacija aktivnosti predviđenih Akcijskim planom:

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova sazvalo je 4. studenoga 2011. sastanak Nacionalnog povjerenstva radi priprema za podnošenje godišnjeg izvješća Vladi Republike Hrvatske sukladno Akcijskom planu. Na sastanku se također raspravljalo o aktivnostima koje RH poduzima u svezi istraživanja i procjene rizika vezanih za malo i lako oružje, a predstavnik Ministarstva unutarnjih poslova upoznao je članove Nacionalnog povjerenstva o sadržaju dokumenta kojeg su dogovarali s predstavnicima UNDP-a u svezi navedenoga. Predstavnici Ministarstva vanjskih i europskih poslova govorili o radu ad hoc Radne skupine NATO-a o malom i lakom oružju koji je održan u Bruxellesu u svezi projekata o kontroli i uništavanju malog i lakog oružja te je raspravljan prijedlog da Republika Hrvatska u suradnji sa SEESAC-om (Centar za kontrolu malog i lakog oružja za istočnu i jugoistočnu Europu) odnosno UNDP-om, a u okviru Strategije o međunarodnoj razvojnoj pomoći, nastaviti dalje pružati stručnu pomoć susjednim državama u regiji u svezi izrade legislative s ciljem prilagodbe pravnoj stečevini EU.

FP3 - Suzbijanje nezakonite trgovine i posjedovanja malog i lakog oružja:

U cilju podrške poslovnim procesima prometa oružja izrađena je informatička Evidencija prometa eksplozivnih tvari, temeljem Zakona o eksplozivnim tvarima (NN 178/04, 109/07, 67/08), Zakona o prijevozu opasnih tvari (NN 79/07) te Pravilnika o sadržaju, izgledu i načinu vođenja upisnika o eksplozivnim tvarima (NN 110/09).

Ovim se sustavom, osim informatizacije poslovnih procesa sudionika prometa eksplozivnih tvari, osiguravaju precizni statistički pokazatelji vezani uz eksplozivne tvari te provođenje Direktive Komisije 2008/43/EZ od 4. travnja 2008. godine, o uspostavljanju sustava za identifikaciju i slijedivost eksploziva za gospodarsku uporabu od mjesta njegove proizvodnje i prvog stavljanja na tržište do konačnog korisnika i njegove uporabe, kako bi se spriječila zlouporaba i krađa te pomoglo tijelima progona pri slijeđenju kretanja izgubljenih ili ukradenih eksploziva.

Sustav je dakle u funkciji od veljače 2010. godine, a u protekloj 2011. godini, u sustav su unijeta sva odobrenja za stavljanje eksplozivnih tvari u promet, proizvodnju, uporabu i prijevoz. Evidentirane su sve pravne osobe, fizičke osobe, proizvodni pogoni, radilišta, skladišta i vozila koja sudjeluju u proizvodnji eksplozivnih tvari. Također je uspostavljen nadzor od strane Ministarstva unutarnjih poslova nad stanjem eksplozivnih tvari u skladištima pravnih osoba.

U tijeku su još manje izmjene i daljnja unapređivanja sustava kojima je svrha potpuna implementacija Zakona o eksplozivnim tvarima i navedene Direktive Europske komisije.

FP4 - Kontrola nabave, držanja i nošenja, prometa, popravka, prepravka i proizvodnje oružja i streljiva te kontrola civilnih strelišta

Kontrolu nabave, držanja i nošenja, prometa, popravka i proizvodnje oružja i streljiva te kontrola civilnih strelišta Ministarstvo unutarnjih poslova kontinuirano provodi sukladno odredbama Zakona o oružju (NN, 63/07, 146/08). Evidencije oružja u informacijskim sustavima koje koristi Ministarstvo unutarnjih poslova kontinuirano se nadograđuju u cilju postizanja veće kvalitete i dostupnosti podataka te većih mogućnosti korištenja kako na razini upravnih tako i poslova kriminalističke policije.

Na dan 31. prosinca 2010. godine bilo je ukupno registrirano 327 692 komada oružja, od toga je u posjedu fizičkih osoba bilo 319 702, dok je od navedenog broja u posjedu pravnih osoba bilo registrirano 7990 komada oružja.

Na dan 31. prosinca 2011. godine bilo je ukupno registrirano 313 881 komada oružja, od toga je u posjedu fizičkih osoba bilo 305 981, dok je od navedenog broja u posjedu pravnih osoba bilo registrirano 7900 komada oružja.

Sukladno navedenim podacima zamjetna je tendencija polaganog pada broja registriranog oružja u posjedu građana i pravnih osoba u Republici Hrvatskoj.

FP5 – Granična kontrola

Za potrebe unapređenja rada granične policije, posebice granične kontrole, od 2006. godine, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske razvija Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom (u daljnjem tekstu NISUDG) koji je trenutno u funkciji na 77 graničnih prijelaza od čega 70 na vanjskoj, i 7 na unutarnjoj granici.

Osnovna funkcionalnost NISUDG-a je provjera svih elemenata potrebnih za prelazak državne granice i to za osobu, vozilo, putnu ispravu i predmet u što spada oružje i streljivo. Elementi koji se provjeravaju su: valjanost putnih isprava; valjanost isprava vozila; nalaze li se putne isprave, osobe, predmeti i vozila u nacionalnim potražnim bazama i bazama Interpola, čime se na vrlo kvalitetan način sprječava mogućnost krijumčarenja i zlouporabe oružja i streljiva preko graničnih prijelaza.

Naime, na NISUDG-u kontrola malog i lakog oružja prilikom granične kontrole obavlja se na način da se svaki komad oružja (npr. lovci), koji ulazi u Republiku Hrvatsku ili se prevozi preko teritorija Republike Hrvatske, provjerava kroz potražne evidencije, a zatim se sukladno Zakonu o oružju na propisanom obrascu izdaje Odobrenje za unos lovačkog ili sportskog oružja. Svako izdavanje ovog odobrenja sprema se u izdane dokumente te pripadajuću evidenciju.

Ukoliko se radi o tranzitu, onda granični prijelaz na kojem ulazi oružje izdaje odobrenje, a granični prijelaz na kojem to isto oružje izlazi, poništava to odobrenje, što također ostaje evidentirano kroz zbirke podataka.

Nadalje, također se vrši nadzor nad unosom ili tranzitom oružja koje nose pripadnici strane službe sigurnosti i to na način da se sukladno Zakonu o nadzoru državne granice na propisanom obrascu izdaje Odobrenje pripadniku strane službe sigurnosti za unos oružja što, kao i u slučaju unosa ili tranzita oružja i streljiva sukladno Zakonu o oružju ostaje evidentirano u pripadajućoj zbirci podataka.

Ukoliko se na graničnom prijelazu pojavi oružje ili streljivo koje je potrebno oduzeti, izdaje se Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta.

Što se tiče sprječavanja mogućeg krijumčarenja oružja i streljiva preko granične crte, nužno je istaknuti da se tijekom proteklih godina ulažu znatni naponi u opremanju granične policije koja obavlja zaštitu državne granice kroz nabavu opreme pomoću koje se može neovisno o vremenskim i geografskim uvjetima vršiti nadzor (termovizije, dalekozori i dr.).

Analizom statističkih pokazatelja, nužno je istaknuti da je u 2011. godini ukupno zaplijenjeno: dvije lovačke puške, dvije cijevi za pušku, jedna cijev za pištolj, jedna tromblonska mina, jedan bubanj revolvera 8 mm, šest pištolja, tri plinska pištolja, 6051 komada streljiva raznog kalibra, tri policijske palice, dva vojnička noža i jedan lovački nož, jedna sablja, 10 dkg crnog baruta, pet komada gospodarskog eksploziva i tri električne detonirajuće kapisle.

FP6 - Zakonodavna i normativna pitanja (usklađivanje zakonskog okvira sa europskim i međunarodnim standardima):

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o oružju, koji je predstavljen na 155. sjednici Vlade Republike Hrvatske 13. listopada 2011. godine, unijete su određene novine glede materije ispitivanja i obilježavanja žigom vatrenog oružja. Predloženim izmjenama Zakona poslove ispitivanja i obilježavanja žigom vatrenog oružja obavlja pravna osoba koju za to odredi Vlada Republike Hrvatske te kojoj Ministarstvo unutarnjih poslova da odobrenje za rad i nadzire njegov rad.

FP7- Procesuiranje kaznenih djela i prekršaja:

Kaznene i prekršajne sankcije za nedozvoljeno posjedovanje oružja i eksplozivnih tvari (oružja i streljiva) određene su Kaznenim zakonom (NN 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 111/03, 190/03, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07, 152/08, 57/11) i Zakonom o oružju. Odredbom članka 335. stavak 1. Kaznenog zakona propisana je kaznena odgovornost za neovlašteno izrađivanje, nabavljanje, posjedovanje, prodaju ili na drugi način sebi ili drugome pribavljanje u posjed vatrenog oružja, streljiva ili eksplozivnih tvari čije nabavljanje, prodaja ili držanje građanima nije dozvoljeno, te je za isto propisana kazna zatvora od tri mjeseca do tri godine. Odredbom stavka 2. članka 335. Kaznenog zakona Republike Hrvatske propisana je kaznena odgovornost za neovlašteno nabavljanje, posjedovanje, prodaju, izradu ili razmjenu veće količine vatrenog oružja, streljiva ili eksplozivnih tvari te je za isto propisana kazna zatvora od jedne do pet godina. Materijalni doseg ovih normi obuhvaća sve vrste oružja, a kaznena odgovornost je gradirana prema količini oružja. Za ova kaznena djela primjenjuju se i sigurnosne mjere oduzimanja predmeta.

Prekršajna odgovornost propisana je odredbama članka 91. – 96. Zakona o oružju. S obzirom da je navedenim Zakonom oružje i kategorizirano, stupanj prekršajne odgovornosti propisan je i s obzirom na kategoriju oružja. U prekršajnom postupku sud obavezno oduzima predmetno oružje i streljivo, pa čak i u slučajevima kada okrivljenik nije proglašen krivim (vrijedi za većinu prekršaja iz odredbi čl. 91., 92., 93., 95.).

Novi Kazneni zakon usvojen je u Hrvatskom saboru 21. listopada 2011. godine (NN 125/11) stupit će na snagu 1. siječnja 2013. godine. Novi Kazneni zakon u članku 331. inkriminira nedozvoljeno posjedovanje, izradu i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari te po svom sadržaju obuhvaća članke 335. i 163. stavak 1. (nedozvoljena sredstva borbe - kemijsko ili biološko oružje) važećeg Kaznenog zakona uz određene izmjene i dopune u sadržaju inkriminacija i kaznene politike.

Izmjene i dopune u odnosu na važeći Kazneni zakon su sljedeće:

U naslov su dodane riječi "izrada i nabavljanje" kako bi se što bolje odrazio sadržaj članka. Stavak 1. je u odnosu na članak 335. stavku 1. važećeg Kaznenog zakona proširen i na oružje kategorije B tj. dozvoljeno oružje za koje je potrebno prethodno odobrenje sukladno Zakonu o oružju. Stavak 2. je u odnosu na članak 335. stavak 2. važećeg Kaznenog zakona proširen na "uvoz i izvoz" te se sukladno članku 5. Protokola protiv nezakonite proizvodnje i trgovanja vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama te streljivom (NN 11/04), uz vatreno oružje, streljiva i eksplozivne tvari dodaju "njihovi sastavni ili rezervni dijelovi". Navedene radnje inkriminiraju se ako se radi o većim količinama, čime se izbjegava preklapanje s prekršajnim odredbama Zakona o oružju i Zakona o eksplozivnim tvarima. Stavak 3. odgovara članku 163. stavak 1. važećeg Kaznenog zakona, s tim da je radi konzistentnosti kaznene politike kazna povišena s tri mjeseca do tri godine na šest mjeseci do pet godina zatvora. Stavak 4. je novina i njime se posebno inkriminira izvoz oružja u zemlje ili na područja u kojima se djeca koriste kao plaćenici, sukladno pravu Europske Unije (Zajedničko stajalište Vijeća EU kojime se utvrđuju zajednička pravila za kontrolu izvoza vojne tehnologije i opreme koji je izmijenio i dopunio prijašnji EU Code of Conduct on Arms Exports). Stavkom 5. se kažnjavaju određene pripremne radnje za izradu vatrenog oružja, streljiva ili eksplozivnih tvari. Stavak 6. je u odnosu na članak 335. stavak 3. važećeg Kaznenog zakona dodao, shodno promjenama u stavku 2., "sastavne ili rezervne dijelove".

Članak 331. - Nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari glasi:

„(1) Tko neovlašteno izrađuje, nabavlja, posjeduje, prodaje ili na drugi način sebi ili drugome pribavlja u posjed vatreno oružje, streljivo, eksplozivne tvari ili njihove sastavne ili rezervne dijelove čije je nabavljanje, prodaja ili posjedovanje građanima zabranjeno ili je dozvoljeno samo uz prethodno odobrenje,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko neovlašteno posjeduje, nabavi, izradi, proda ili razmjeni, uveze ili izveze veće količine vatrenog oružja, streljiva, eksplozivnih tvari ili njihovih sastavnih ili rezervnih dijelova,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Kaznom iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se tko izrađuje ili usavršava, proizvodi, nabavlja, skladišti, nudi na prodaju, prodaje ili kupuje, posreduje u kupnji ili prodaji, posjeduje, prenosi ili prevozi kemijsko ili biološko oružje ili drugo sredstvo borbe koje je zabranjeno međunarodnim pravom.

(4) Kaznom iz stavka 1. kaznit će se tko prodaje ili izvozi oružje u zemlju u kojoj se djeca koriste kao plaćenici.

(5) Kaznom iz stavka 1. ovog članka kaznit će se tko neovlašteno posjeduje, nabavi, izradi, proda ili razmjeni sredstva potrebna za izradu vatrenog oružja, streljiva ili eksplozivnih tvari.

(6) Vatreno oružje, streljivo, eksplozivne tvari te njihovi sastavni ili rezervni dijelovi će se oduzeti.“

FP8 - Uspostava učinkovitijeg informacijskog sustava - poboljšanje sustava TRACKER i uspostava baze kroz program TRACKER o izdanim, iskorištenim i odbijenim dozvolama

Elektronički sustav za izdavanje dozvola TRACKER je u potpunoj funkciji, čime je uspostavljena baza podataka o izdanim, iskorištenim i odbijenim dozvolama. Tijekom 2012. godine očekuje se posjet američkih stručnjaka s ciljem poboljšanja navedenog sustava.

U cilju sigurnijeg i učinkovitijeg upravljanja i praćenja službenog naoružanja Ministarstva unutarnjih poslova pokrenut je projekt informatizacije životnog vijeka službenog naoružanja Ministarstva unutarnjih poslova.

Namjena projekta je praćenje svih poslovnih procesa vezanih uz službeno naoružanje, što uključuje slijedeće:

- zaprimanje oružja u skladišta Ministarstva unutarnjih poslova,
- raspodjela oružja po ustrojstvenim jedinicama,
- zaduživanje oružja djelatnika,
- kontrolno-tehnički pregled oružja,
- servisiranje i popravak oružja,
- razduživanje oružja,
- otpis oružja.

U informatizaciju će biti uključena skladišta naoružanja, servisne radionice i odjeli policijske tehnike sjedišta Ministarstva unutarnjih poslova i policijskih uprava i postaja te sve službe koje koriste službeno naoružanje Ministarstva unutarnjih poslova. Evidencija će omogućiti praćenja stanja naoružanja, ali i statističko-analitička izvješćivanja, neophodna za pravilno funkcioniranje službi. Idejni projekt je prihvaćen te se realizacija projekta planira do kraja 2012. godine.

FP9 - Istraživanje i procjena rizika vezanih za malo i lako oružje i njihov utjecaj na društvo

Ministarstvo unutarnjih poslova je, u suradnji s UNDP-em, predložilo izradu metodologije za istraživanje procjene količine nezakonitog oružja u posjedu građana i njegovog utjecaja na društvo koja će se fokusirati na potrebe i specifičnosti RH te je u lipnju 2011. pripremljen tzv.

Terms of Reference za metodologa, nezavisnog konzultanta, koji će biti uključen u izradu metodologije, o kojem su članovi Nacionalnog povjerenstva raspravljali na sastanku Povjerenstva. Trošak konzultanta financirat će UNDP te je za tu svrhu predvidio iznos do 16.000 USD. Provedba istraživanja započeti će nakon što UNDP formira financijske pakete tijekom 2012. godine.

FP10 - Informiranje javnosti i podizanje svijesti građana:

Sukladno članku 25. stavku 2. Zakona o izvozu i uvozu robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava (NN 86/08), u travnju 2011. godine, Odjel za oružje i dozvole Ministarstva gospodarstva izradio je Godišnje izvješće o izvozu i uvozu robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava za komercijalne svrhe za 2010. Ministarstvo gospodarstva uputilo je predmetno Izvješće Vladi RH na prihvaćenje, a Vlada RH je Zaključkom od 28. travnja 2011. godine, isto prihvatila. Nakon prihvaćanja od strane Vlade Izvješće je objavljeno na Internet stranici Ministarstva gospodarstva te publicirano u proširenoj formi.

Tijekom 2011. godine Ministarstvo gospodarstva je, pod pokroviteljstvom Ministarstva vanjskih poslova SAD-a u okviru Programa EXBS, s ciljem podizanja svijesti o kontroli izvoza i sprječavanja međunarodnog terorizma te širenja oružja za masovno uništenje, održalo tri regionalne radionice (Osijek, Opatija i Split) za zainteresirane tvrtke i pojedince o njihovim obvezama i mogućnostima proisteklim iz Zakona o izvozu i uvozu robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava kojom prilikom im je predstavljen i Program unutarnje kontrole (PUK). Navedeni PUK bi proizvođačima, izvoznicima i uvoznicima te pružateljima usluga za robu vojne namjene trebao poslužiti kao pomoć u sigurnom poslovanju njihove tvrtke, da uz što manje prepreka mogu obavljati navedene djelatnosti te biti usklađeni sa hrvatskim i međunarodnim zahtjevima nadzora prometa strateškim robama.

FP11 - Prikupljanje i uništavanje oružja i streljiva

Ministarstvo obrane nastavilo je i tijekom 2011. godine s prikupljanjem viškova oružja Oružanih snaga na način da Povjerenstvo za pregled neperspektivnog malog i lakog oružja, koje je uspostavljeno od strane ministra obrane, pregledava preostale viškove oružja u nadležnosti Oružanih snaga. Nakon pregleda koji trebaju završiti do kraja 2012. godine predložit će se mjere za njihovo zbrinjavanje (prodaja, donacija, uništavanje u vlastitim ili stranim kapacitetima). Sukladno odluci Vlade Republike Hrvatske iz travnja 2011. Afganistanskim snagama sigurnosti donirano je 15.000 komada pušaka 7.62mm Kalašnjikov. Donacija je realizirana tijekom rujna i listopada 2011.

Vezano na ovu problematiku Ministarstvo unutarnjih poslova kontinuirano je tijekom 2011. godine, kao i do tada, participiralo u stručnim (puškarskim) poslovima u okviru Povjerenstva za odlučivanje o načinu raspolaganja s oružjem i streljivom oduzetim u pravomoćno okončanom kaznenom, prekršajnom ili upravnom postupku (predsjednik je Rupert Tomić – CFIV „Ivan Vučetić“).

Povjerenstvo Ministarstva unutarnjih poslova za odlučivanje o oružju oduzetom u pravomoćno okončanom upravnom, prekršajnom i kaznenom postupku te o oružju predanom Ministarstvu unutarnjih poslova dobilo je od Ministarstva obrane prijedlog da se umjesto u „Željezari“ Sisak, oružje uništava u Remontnom zavodu Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Po najavi privremenog prestanka s radom „Željezare“ Sisak Povjerenstvo je razmotrilo nekoliko ponuda za uništenje oružja, te je utvrđeno da u tvrtki „Metalna industrija Varaždin“ (MIV d. d.) postoje tehnički uvjeti za uništavanje oružja taljenjem. U listopadu 2011. dogovorena je suradnja s tvrtkom MIV te se od studenoga oružje uništava u pećima za taljenjem metala MIV-a.

Tijekom 2011. Ministarstvo unutarnjih poslova aktivno je sudjelovao u EU regionalnom projektu "Potpora aktivnostima kontrole oružja na području Zapadnog Balkana 2010 – 2012". Cjelokupni cilj programa je potpora Ministarstvu unutarnjih poslova u provedbi Nacionalne strategije za kontrolu malog i lakog oružja kroz provedbu specifičnih aktivnosti vezanih za kontrolu malog i lakog oružja (kampanja prikupljanja ilegalnog oružja, uništenje viška oružja, upravljanje viškom oružja). U svibnju 2011. Ministarstvo unutarnjih poslova i UNDP potpisali su sporazum o uništavanju 30.000 komada oružja do prosinca 2011. Sporazumom se predviđa prebacivanje financijskih sredstava Ministarstva unutarnjih poslova u iznosu od 151.409,15 USD (120.000 EUR) u tri rate. Do 7. veljače 2012. uništeno je 18.373 komada oružja.

Dana 24.02.2011. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u četrdeset i šest (46) sanduka. Uništeno je 2515 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolja i revolvera) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške i puške ručne izrade) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 30.03.2011. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u trideset osam (38) sanduka. Uništeno je 1233 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolja i revolvera) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške i puške ručne izrade) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 06.05.2011. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u četrdeset (40) sanduka. Uništeno je 1224 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolja i revolvera) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške i puške ručne izrade) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 10.06.2011. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u četrdeset i četiri (44) sanduka. Uništeno je 1130 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolja i revolvera) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške i puške ručne izrade) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 22.07.2011. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u trideset pet (35) sanduka. Uništeno je 1224 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolja i revolvera) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške i puške ručne izrade) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 16.09.2011. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u trideset osam (38) sanduka. Uništeno je 1509 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolja i revolvera) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške i puške ručne izrade) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 28.10.2011. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u šezdeset (60) sanduka. Uništeno je 1680 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolja i revolvera) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške i puške ručne izrade) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 23.11.2011. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u dvanaest (12) sanduka. Uništeno je 240 komada vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške i puške ručne izrade) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 05.12.2011. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u četrdeset dva (42) sanduka. Uništeno je 840 komada vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške i puške ručne izrade) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 09.12.2011. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u četrdeset šest (46) sanduka. Uništeno je 1350 komada vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške i puške ručne izrade) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 28.12.2011. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u devedeset (90) sanduka. Uništeno je 2784 komada vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške i puške ručne izrade) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

FP12 - Upravljanje zalihama oružja i streljiva:

Ministar obrane je 19. listopada 2011. potpisao sa Veleposlanstvom SAD-a Sporazum o donaciji 1.000.000 USD za uništavanje lakih prijenosnih raketnih sustava (MANPADS) i ručnih raketnih protuoklopnih sustava. Radi se o nastavku projekta koji je započeo 2009. prilikom čega je do ožujka 2010. uništeno 928 sustava MANPADS. Nakon uništavanja oružja iz Sporazuma koje je planirano za prvu polovicu 2012. godinu, od doniranog novca na skladišnim objektima u kojima se čuvaju perspektivna ubojna sredstva biti će poboljšani sigurnosni sustavi. Projekt uključuje postavljanje nadzornih kamera, protuprovalnih senzora, vatrodajavu, daljinsko mjerenje temperature i vlage te telefonske instalacije.

U cilju poboljšanja upravljanja i skladištenja ubojnih sredstava ugovorena je izgradnja sedam novih objekata unutar skladišta streljiva koje je proglašeno perspektivnim. Projekt se financira iz proračuna Ministarstva obrane, a izgradnja se obavlja sukladno NATO standardima. Svi infrastrukturni radovi i jedan skladišni objekt završeni su 2009. godine, a tijekom 2011. godine završena je gradnja i prijem preostalih 6 objekata za što je utrošeno 14 milijuna kn. Ukupno je za cjelokupni projekt izgradnje sedam skladišta utrošeno 37 milijuna kn.

U cilju podizanja razine obučenosti djelatnika Oružanih snaga koji rade sa ubojnim sredstvima tijekom 2011. godine održana je specijalistička izobrazba drugog po redu naraštaja časnika za raketne sustave u trajanju od 5 mjeseci. Specijalističku izobrazbu pohađali su tri časnika OSRH i četiri časnika makedonskih Oružanih snaga. Također je održana specijalistička izobrazba trećeg naraštaja pirotehničara. Polaznici su bili 18 dočasnika OSRH, 2 djelatnika Ministarstva unutarnji poslova te jedan djelatnik makedonskih OS. Treba također napomenuti da je tijekom 2011. godine 28 dočasnika OSRH završilo izobrazbu za rukovatelje skladišta ubojnih sredstava u trajanju od 3 mjeseca.

FP13 - Podnošenje izvješća o mjerama poduzetim sukladno međunarodno preuzetim obvezama:

Republika Hrvatska redovito podnosi godišnja izvješća sukladno preuzetim međunarodnim obvezama: izvješća UN-u (Akcijski program o sprječavanju, suzbijanju i iskorjenjivanju protupravnog trgovanja malim i lakim oružjem), OEES-u (Dokument o malom i lakom oružju; Dokument o uskladištenom konvencionalnom streljivu) te Wassenaar aranžmanu za kontrolu oružja i robe dvojne namjene kao i drugim međunarodnim i regionalnim inicijativama, a u svrhu sprječavanja širenja protupravnog trgovanja malim i lakim oružjem. Putem sustava WAIS Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo obrane i Ministarstvo gospodarstva imaju izravan pristup u bazu podataka Wassenaar aranžmana i komunikaciju s ostalim članicama tog tijela što je važno za učinkovitu kontrolu robe vojne namjene te robe s dvojnou namjenom.

FP14 - Uvoz/Izvoz oružja i streljiva:

Ministarstvo gospodarstva nije ispunilo svoju obvezu iz Akcijskog plana FP 14 u dijelu koji se odnosi na „Jačanje administrativnih kapaciteta u Odjelu za oružje i dozvole“ s postojećih tri na šest. Broj djelatnika još uvijek nije povećan, a tijekom 2011. u Odjelu su bile uposlene dvije osobe na određeno vrijeme, čiji ugovori o radu su istekli.

FP15 - Regionalna i međunarodna suradnja:

Republika Hrvatska aktivno sudjeluje u svim međunarodnim i regionalnim naporima za stavljanje pod odgovarajuću kontrolu malog i lakog oružja, kao i poboljšavanja provedbe temeljenih instrumenata i mehanizama o malom i lakom oružju. RH aktivno sudjeluje u međunarodnim naporima u svezi izrade pravno obvezujućeg Ugovora o trgovini oružjem, koji treba biti usvojen na Konferenciji Ujedinjenih naroda o ugovoru o trgovini oružjem koja će se održavati u srpnju 2012. godine.

Republika Hrvatska je, također, uključena u sve aktivnosti regionalnih inicijativa o malom i lakom oružju Jugoistočne Europe: Centra za kontrolu malog i lakog oružja za istočnu i jugoistočnu Europu (South Eastern and Eastern Europe Clearinghouse for the Control of Small Arms and Light Weapons - SEESAC) i Regionalnog pristupa o smanjenju viška konvencionalnog oružja (Regional Approach to Stockpile Reduction - RASR). Interes je Republike Hrvatske da na ostale države regije prenese svoje iskustvo i da im u tom smislu pomogne radi postizanja što veće sigurnosti regije.

Zaključak:

Tijekom 2011. godine sva su nadležna Ministarstva nastavila s ispunjavanjem zadaća određenih Nacionalnom strategijom i Akcijskim planom za kontrolu malog i lakog oružja. Bitno je istaknuti da su članovi Nacionalnog povjerenstva tijekom 2011. poduzeli dodatne aktivnosti radi što učinkovitije primjene Nacionalne strategije i Akcijskog plana za kontrolu malog i lakog oružja te je ostvaren dogovor s UNDP-ijom da se na temelju natječaja angažira

nezavisni stručnjak, koji će izraditi metodologiju, koja će poslužiti članovima Nacionalnog povjerenstva za izradu analize stanja i procjene količine malog i lakog oružja u nelegalnom posjedu hrvatskih građana. Na temelju navedene analize moći će se još sustavnije pristupiti problemu kontrole malog i lakog naoružanja te planirati dodatne mjere i aktivnosti u svezi primjene Nacionalne strategije i Akcijskog plana za kontrolu malog i lakog oružja.